

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Szak/14/2017
Identifikačné číslo spisu: 1017200614
Dátum vydania rozhodnutia: 26.09.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1017200614.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): W. Y. J., narodený XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť: Pakistanská islamská republika, právne zastúpeného Ligou za ľudské práva, občianske združenie, so sídlom Štúrova 3, Bratislava, proti žalovanému: Prezídium policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Trnava, so sídlom Paulínska 13, Trnava, o preskúmanie rozhodnutia orgánu verejnej správy vo veciach zaistenia, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sa/12/2017-84 zo dňa 14. júna 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sa/12/2017-84 zo dňa 14. júna 2017 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č.: PPZ-HCP-BA9-17-061/2017-AV zo dňa 06.04.2017 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.
Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Žalovaný rozhodnutím č.: PPZ-HCP-BA9-17-061/2017-AV zo dňa 06.04.2017 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) podľa § 88a ods. 1 písm. b) a § 88 ods. 4 a 5 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zák. č. 404/2011 Z.z.“) rozhodol o zaistení sťažovateľa, dňom 06.04.2017, najdlhšie do 06.07.2017, za účelom zistenia potrebných informácií na vybavenie jeho žiadosti o udelenie azylu. Žalovaný umiestnil sťažovateľa do Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov Medved'ov.

2. Preskúmané rozhodnutie odôvodnil tak, že sťažovateľ bol dňa 08.02.2017 zaistený na základe rozhodnutia č.: PPZ-MCP-BA9-17-017/2017-AV zo dňa 08.02.2017, podľa § 88 ods. 1 písm. c) zák. č. 404/2011 Z.z. Krajský súd v Bratislave dňa 07.03.2017 pod sp. zn. 8Sa/11/2017 rozsudkom potvrdil rozhodnutie žalovaného o zaistení sťažovateľa z 08.02.2017. Dublinské stredisko Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky pod č. MU-DS-38/2017-DŽ požiadalo Bulharskú republiku, kde sťažovateľ požiadala o azyl, o späťvzatie sťažovateľa. Sťažovateľ dňa 17.02.2017 požiadala v priestoroch Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov Medved'ov o azyl na území Slovenskej republiky. Dňa 20.02.2017 Bulharská republika akceptovala žiadosť Dublinského strediska. Dublinské stredisko dňa 23.02.2017 zastavilo konanie o návrate do Bulharskej republiky. Stalo sa tak vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ požiadala o azyl na území Slovenskej republiky. Následne Najvyšší súd Slovenskej republiky vyššie uvedený rozsudok Krajského súdu v Bratislave zmenil tak, že pôvodné rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3. Žalovaný vychádzal z toho, že sťažovateľ požiadala o udelenie azylu na území Bulharskej republiky. Túto krajinu svojvoľne opustil a nelegálne vstúpil na územie iného štátu Európskej únie. Vyhodnotil, že je preto osobou, u ktorej je riziko úteku a nezaistením by hrozilo, že bude zmarený samotný účel konania o jeho žiadosti o azyl na území Slovenskej republiky. Ďalej zistil, že sťažovateľ mal pri sebe malú hotovosť, nevie si zabezpečiť žiadne ubytovanie na území Slovenskej republiky. V Pakistane, odkiaľ pochádza, mu nehrozí žiadny trest, ani neprebíha voči jeho osobe žiadne konanie nakoľko nič nespáchal. Je paštúnskej národnosti, z kmeňa Afridy, má problém s políciou, ktorá ho prenasleduje pre jeho národnosť. Žiadal o prepustenie zo zaistenia, lebo uplynula šesťtýždňová lehota na jeho odovzdanie do Bulharskej republiky a Dublinské stredisko nevydalo rozhodnutie vo veci žiadosti o azyl na území Slovenskej republiky a on sa nachádza v režime pôvodného zaistenia podľa § 88a ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z.

4. Dublinské stredisko dňa 23.02.2017 zastavilo konanie o návrate do Bulharskej republiky, vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ požiadala o azyl na území Slovenskej republiky, žalovaný konštatoval, že súčasťou toho bude pokračovanie Dublinského konania a, ak sťažovateľ nepodá správnu žalobu proti rozhodnutiu, transfer do Bulharska. Podľa správnej úvahy žalovaného podanie žiadosti o azyl na území Slovenskej republiky (predtým podal žiadosť o azyl v inej krajine Únie) sťažovateľom, smeruje k mareniu pôvodného účelu zaistenia. Správny orgán tak o zaistení rozhodol, aby nebol narušený samotný proces azylového konania a vychádzal z toho, že sťažovateľ je stále žiadateľom o azyl na území Bulharska a jeho podanie žiadosti na území Slovenskej republiky preto považoval za vytvorenie prekážky s cieľom zmarit' návrat do tejto krajiny. Navyše predchádzajúcim pobytom a životom si nevytvoril dostatočné finančné prostriedky na pokrytie svojho ďalšieho pobytu na území Slovenskej republiky. Uzavrel teda, že existuje riziko úteku a nie je možné využiť menej závažné prostriedky na dosiahnutie účelu zaistenia.

5. Žalovaný konštatoval, že podanie žiadosti o udelenie azylu v SR, nie je dôvodom na prepustenie zo zaistenia, lebo ďalej prebieha konanie o udelenie azylu a počas lehoty 60 dní od začatia konania o udelení azylu stále trvá účelnosť zaistenia vzhľadom na to, že je tu existencia reálneho predpokladu, že bude možné realizovať výkon odovzdania v rámci maximálnej zákonnej lehoty zaistenia. Poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II US 147/2013-50 a právny názor uvedený v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. I0Sža/14/2015 zo dňa 30.03.2015. O žiadosti o udelenie azylu nebolo rozhodnuté, šesťdesiatdňová lehota na rozhodnutie o udelení azylu na území Slovenskej republiky, mala uplynúť 18.04.2017 a deväťdesiatdňová zákonná lehota 18.05.2017.

6. Dobu zaistenia považoval za nevyhnutnú, nakoľko bolo potrebné zabezpečiť realizáciu azylového konania, spracovanie výstupov v konaní, vyhodnotenie všetkých skutočností a minimalizáciu rizika úteku. Túto však nebolo možné presne určiť, pretože dĺžka konania je závislá od viacerých faktorov, avšak je možné ju skrátiť.

7. Konštatoval tiež, že pri rozhodovaní rešpektoval súkromný a rodinný život sťažovateľa v zmysle v článku 8 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach a základných slobodách. Zároveň konštatoval, že vzhľadom na prebiehajúce konanie a riziko, je zaistenie v súlade s článkom 5 ods. 1 písm. f) Európskeho dohovoru o ľudských právach a základných slobodách. So sťažovateľom sa

zaobchádzalo humánne a dôstojne a rešpektujú sa jeho základné práva v súlade s medzinárodným a vnútroštátnym právom a sú taktiež dodržiavané zásady uznávané najmä Chartou základných práv Európskej únie.

II.

Konanie na Krajskom súde

8. Sťažovateľ podal proti preskúmanému rozhodnutiu na Krajský súd v Košiciach správnu žalobu vo veci zaistenia podľa Štvrtej hlavy Tretej časti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) s nasledujúcimi žalobnými bodmi (§ 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p.):

- v konaní pred žalovaným došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia, a to tým, že

o neboli splnené podmienky pre aplikáciu §88a ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z., nakoľko žalovaný začal voči sťažovateľovi nové konanie vo veci zaistenia bez toho, aby bolo jeho predchádzajúce zaistenie ukončené;

o žalovaný nerešpektoval lehoty stanovené v Nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (ďalej len „Nariadenie Dublin III“), ani zák. č. 404/2011 Z.z., ktorý mu ukladá povinnosť skúmať trvanie účelu zaistenia a

o sa žalovaný nevysporiadal so žiadosťou o bezodkladné prepustenie sťažovateľa ako ani s vyjadrením právnej zástupkyne do zápisnice č.p.: PPZ-HCP- BA9-17-057/2017-AV, čím porušil svoju povinnosť v zmysle § 3 ods. 4 zákona č. 71/1967 Z.z. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“);

- preskúmané rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, spočívajúcom v o zaistení podľa ustanovenia § 88a ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z. aj napriek tomu, že naďalej prebiehalo konanie o určenie členského štátu zodpovedného za rozhodnutie o žiadosti o azyl;

o nesprávnom výklade možnosti uplatnenia alternatív k zaisteniu;

- namietal nepreskúmateľnosť pre nezrozumiteľnosť a pre nedostatok dôvodov, zistenie skutkového stavu je nepostačujúce na riadne posúdenie veci a je v rozpore s obsahom spisov, nakoľko

o žalovaný odôvodňuje potrebu zaistenia skutočnosťami, ktoré nasvedčujú zaisteniu v zmysle § 88a ods. 1 písm. c) zák. č. 404/2002 Z.z. a nie písm. b), za účelom ktorého sťažovateľa zaistil;

o žalovaný nesprávne dospel k záveru o riziku úteku;

o z preskúmaného rozhodnutia nevyplýva, na základe čoho ustálil nemožnosť využitia menej závažných opatrení, v rámci ktorých by v prípade sťažovateľa prichádzalo do úvahy (§ 23 ods. 3 písm. c/ resp. § 23a ods. 1 zákona č. 48/2002 Zb.);

o žalovaný si nezabezpečil žiadne podklady, na základe ktorých by mohol dospieť k záveru o potrebe zisťovania ďalších skutočností v azylovom konaní;

9. Krajský súd v Košiciach v konaní podľa ust. § 221 a nasl. S.s.p. pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 ods. 3 S.s.p.) zistil, že sťažovateľovi nebolo možné vyhovieť z dôvodov stručne načrtnutých v nasledujúcich bodoch.

10. K argumentu, že v prípade sťažovateľa je na jeho zaistenie možné použiť iba ustanovenie § 88a ods. 1 písm. e) zák. č. 404/2002 Z.z. uviedol, že v prípade sťažovateľa prebiehalo azylové konanie a zároveň aj dublinské konanie o určení členského štátu zodpovedného za posúdenie jeho žiadosti o azyl. Podľa názoru krajského súdu vydaním rozhodnutia o zastavení konania podľa § 46b ods. 1 písm. a) zákona o azyly č. 480/2002 Z. z. o návrate do Bulharska netrvá situácia, keď prebiehalo konanie o udelení azylu účastníkovi konania na území Slovenskej republiky a dublinské konanie o určení členského štátu zodpovedného za posúdenie jeho žiadosti o azyl.

11. Žalovaný správne pristúpil k zaisteniu sťažovateľa podľa § 88a zák. č. 404/2011 Z. z. ešte pred uplynutím 60 dní od začatia konania o udelenie azylu, lebo na základe vyhodnotenia skutočného stavu veci dospel k záveru, že zaistenie podľa citovaného ustanovenia bude účelnejšie. Šesťdesiatdňová lehota

na rozhodnutie o udelení azylu na území Slovenskej republiky mala uplynúť dňa 18.04.2017 a deväťdesiatdňová zákonná lehota na rozhodnutie uplynie dňa 18.05.2017. Dňa 06.04.2017 zaslal žalovaný žiadosť na Migračný úrad a následne preposlal z dôvodu vecnej príslušnosti na Dublinské stredisko v akom stave sa nachádza konanie so sťažovateľom. Migračný úrad na túto žiadosť do vydania preskúmaného rozhodnutia nereagoval. Z uvedených dôvodov žalovaný dňa 06.04.2017 správne zaistil sťažovateľa podľa § 88a ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z. z. na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko jeho úteku.

12. Vzhľadom k tomu že sťažovateľ požiadal dňa 17.02.2017 o udelenie azylu na území Slovenskej republiky, Dublinské stredisko dňa 23.02.2017 podľa § 46b ods. 1 písm. a) zákona o azyle č. 480/2002 Z. z. zastavilo konanie o návrate účastníka konania do Bulharska a konalo v konaní o udelení azylu. Lehoty na jeho odovzdanie do Bulharska prestali plynúť.

13. Nakoľko tvrdenia o budúcom konaní sťažovateľ zmenil po svojej konzultácii s právnu zástupkyňou, krajský súd tieto považoval za zavádzajúce, pričom z jeho predošlého konania, tak ako na to poukazoval žalovaný vyplýva existencia rizika úteku.

14. Účelnosť zaistenia, podľa názoru krajského súdu spočíva v „riadnom a bezproblémovom prípadnom odovzdaní účastníka konania v zmysle Nariadenia Rady (ES) č. 604/2013. Do uvedenej doby je preto potrebné zaistenie, ktoré priamo vyplýva zo zákona č. 404/2011 Z. z. je potrebné. Počas uvedenej doby je potrebné, aby príslušný orgán žiadosť o azyl posúdil a rozhodol a v kladnom prípade následne bolo možné fyzicky zrealizovať odovzdania neúspešného žiadateľa do krajiny kde požiadal prvotne o udelenie azylu“.

15. Krajský súd sa stotožnil s názorom žalovaného, „že v čase jeho rozhodovania za stanovených právnych podmienok bolo nevyhnutné zaistenie žalobcu. Účel zaistenia trval do rozhodnutia o udelení azylu vzhľadom na riziká úteku žalobcu, ktorý v minulosti neprejavil záruky trvalého názoru o svojom pobyte a za situácie, že svojvoľne opustil krajinu kde požiadal o udelenie azylu prvotne, riziko úteku do inej krajiny trvá, rovnako ako jeho neoprávnené pobývanie v iných členských štátoch, a v nie poslednej miere nemožnosti vlastnej starostlivosti o svoju osobu. Zaistenie žalobcu tak plnilo im záruku vykonania úkonov v zmysle Nariadenia Rady (ES) č. 604/2013, potom, čo by jeho žiadosti o azyl na území SR nebola úspešná, alebo aj naopak ak by mala byť úspešná pre preukazovanie potrebných informácií. Ich rozsah a obsah mohol žalovaný vzhľadom na okolnosti okolo žalobcu v čase rozhodovania posúdiť.“

16. K namietanej nepreskúmateľnosti krajský súd poukázal na právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozhodnutí sp.zn. I0SZA/23/2015, podľa ktorého úvahy o nepreskúmateľnosti rozhodnutia správneho orgánu nemožno odvodzovať od subjektívnej predstavy sťažovateľa o tom, ako podrobne by malo byť rozhodnutie správneho orgánu odôvodnené, ale musí sa jednáť o objektívny stav, znemožňujúci preskúmanie napadnutého rozhodnutia správneho orgánu. Z hľadiska objektívneho je zrejmé, že odôvodnenie a dĺžka zaistenia okolnosťami, za ktoré označil nutnosť vybavenia všetkých potrebných náležitostí potrebných na riadne dodržanie postupu nutnému k reálnemu výkonu prevozu navrhovateľa, ktoré upravujú medzinárodné dohody, nároky uskutočniť posúdenie rozhodnutia a jeho odôvodnenia tieto atribúty spĺňa. Preto námietka sťažovateľa nemôže vzhľadom na dôvody preskúmaného rozhodnutia obstáť.

17. Vo vzťahu ku krajine do ktorej má byť odovzdaný sťažovateľ krajský súd uviedol, že Bulharská republika je štát Európskej únie a neboli vydané žiadne odporúčania na zastavenie Dublinských transferov. Preto mal za to, že zaistením sťažovateľa v zmysle § 88a ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z. nedošlo ani k porušeniu článku 3 Dohovoru.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

18. Proti rozsudku krajského soudu stěžovatel v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v

- § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t.j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, ako aj

- § 440 ods. 1 písm. h) S.s.p., t.j. krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

19. Stěžovatel v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že krajský súd:

- nesprávne právne posúdil porušenie ustanovení o konaní žalovaným a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, nakoľko

o žalovaný začal voči stěžovateľovi nové konanie vo veci zaistenia bez toho, aby bolo jeho predchádzajúce zaistenie ukončené;

o žalovaný sa nevysporiadal so žiadosťou o prepustenie zo zaistenia po uplynutí maximálnej prípustnej lehoty zaistenia;

o žalovaný nerešpektoval lehoty stanovené v Nariadení Dublin III ani judikatúru slovenských súdov vo vzťahu k lehotám daným v tomto nariadení;

- sa v napadnutom rozsudku nevysporiadal s vyššie uvedenými žalobnými námietkami;

- sa odklonil od ustálenej praxe kasačného súdu vyjadrenej v rozsudku týkajúcom sa predchádzajúceho zaistenia stěžovateľa, sp.zn. 10Sza/5/2017 zo dňa 22.05.2017, pričom tento odklon riadnym spôsobom neodôvodnil v súlade s ustanovením § 139 ods. 3 S.s.p.;

- nesprávne právne posúdil žalovaným zvolený dôvod zaistenia stěžovateľa ako žiadateľa o azyl s prebiehajúcim dublinským konaním a jeho rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť, nakoľko v prípadoch, kedy je súčasťou azylového konania cudzinca aj dublinské konanie o určení štátu zodpovedného za posúdenie jeho žiadosti o azyl, prichádza do úvahy, ak nie je možné uplatniť iné miernejšie donucovacie prostriedky a v súlade s článkom 28 Nariadenia Dublin III, zaistenie cudzinca v zmysle ustanovenia § 88a ods. 1 písm. e) zák. č. 404/2011 Z.z.;

- nesprávne právne posúdil súlad držania stěžovateľa v zaistení s či. 5 ods. 1 písm. f) EDEP, pokiaľ tento odôvodnil úplne iným účelom, ako bol dôvod zaistenia stanovený žalovaným v preskúvanom rozhodnutí;

- uviedol nesprávny záver o tom, že vydaním rozhodnutia o zastavení dublinského konania netrvá situácia, keď prebiehalo konanie o udelení azylu a dublinské konanie o určení členského štátu zodpovedného za posúdenie jeho žiadosti o azyl, nakoľko toto pokračovalo v rámci nového azylového konania

- nesprávne právne posúdil žalobný bod o nesplnení podmienok pre uplatnenie zaistenia v zmysle § 88a ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z. v prípade stěžovateľa, pričom sa zároveň odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu a tento svoj počin nedostatočne odôvodnil, nakoľko

o žalovaný dostatočným spôsobom neodôvodnil potrebu zisťovania skutočností, na ktorých je založená žiadosť o udelenie azylu a ktoré by nebolo možné bez aplikácie inštitútu zaistenia zistiť;

o žalovaný odôvodnil potrebu zaistenia podľa dotknutého ustanovenia skutočnosťami relevantnými pre aplikáciu iného dôvodu zaistenia, čím vznikol rozpor medzi odôvodnením a výrokom preskúvaného rozhodnutia;

o nebolo dostatočným spôsobom preukázané riziko úteku stěžovateľa;

o nebola splnená podmienka nemožnosti uplatnenia menej závažných prostriedkov, pričom sa s nimi žalovaný mal náležite vysporiadať;

- sa odklonil od ustálenej praxe kasačného súdu vyjadrenej v rozsudku pod sp. zn. ISza/5/2015 zo dňa 06.02.2015 vo vzťahu k uplatneniu alternatívy k zaisteniu pre žiadateľov o azyl v podobe zdržiavania sa v azylovom zariadení bez možnosti udelenia priepustky;

- dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam vo vzťahu k uplatneným námietkam a nesprávne právne posúdil rozsah prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia keď uviedol, že uplatnené námietky žalobcu určujú rozsah súdneho prieskumu rozhodnutia správneho orgánu.

20. Záverom navrhol, aby kasačný súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že preskúvané rozhodnutie

ruší a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

B)

21. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zo dňa 14.08.2017 uviedol, že Dublinské stredisko vydalo v konaní o udelenie azylu pod ČAS.:MU-DS-17-/2017-Ž rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o udelenie azylu ako neprípustnej, pretože na konanie je príslušný iný štát. Ďalej uviedol, že sťažovateľ bol dňa 19.04.2017 prepustený zo zaistenia, pričom dňa 19.05.2017 svojvoľne opustil pobytový tábor bez udelenej priepustky.

22. Na základe v čase vydania preskúmaného rozhodnutia dostupných informácií bolo zaistenie sťažovateľa zákonné a oprávnené.

IV.

Právny názor kasačného súdu

23. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ v skrátenej lehote včas (§ 443 ods. 2 písm. b/ S.s.p.) s prihliadnutím na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) s poukazom na § 453 ods. 3 S.s.p. dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je v zmysle § 462 ods. 2 S.s.p. potrebné zmeniť tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

24. Vzhľadom na to, že sťažovateľ bol Príkazom na prepustenie štátneho príslušníka tretej krajiny z útvaru policajného zaistenia pre cudzincov zo dňa 19.04.2017 č. p. PPZ-HCP-BA9-17-071/2017-AV prepustený dňa 19.04.2017 (t.j. pred vyhlásením tohto rozsudku), kasačný súd, aplikujúc ustanovenie § 458 ods. 2 S.s.p. veta za bodkočiarkou rozhodol bez uplatnenia lehoty vymedzenej v tomto ustanovení, bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26. septembra 2017 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

25. Vo vzťahu k dôvodu kasačnej sťažnosti, t.j. že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.) musí kasačný súd s prihliadnutím na zásadu kontinuálneho výkonu štátnej moci (čl. 1 ods. 1 veta prvá ústavy Slovenskej republiky) zdôrazniť, že doterajšia ustálená judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky chápe takto sformulovaný sťažnostný dôvod zakotvený v § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p. vo vzťahu k meritu prejednávanej veci, t.j. na prvom mieste ako nesprávnu aplikáciu právnej normy (hypotéza ako právny skutkový stav a dispozícia) na riadne zistený faktický skutkový stav vyplývajúci z merita veci, na druhom mieste ako nesprávny výber ustanovenia a v neposlednom rade ako nesprávny výber právneho predpisu.

26. Navyše právnym posúdením veci je analytická činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje čiastkové právne závery a spätnou aplikáciou vybranej právnej normy preveruje úplnosť a riadnosť fakticky zisteného skutkového stavu. Toto je základným poslaním správneho súdu pri prieskume zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy, pričom nielen situácia „res iudicata“ tvorí rozhodovaciu prekážku ale aj ustálená rozhodovacia prax kasačného súdu ako relevantný precedens v súlade s čl. 1 ods. 1 veta prvá ústavy Slovenskej republiky vytvára zákonodarcom akceptovanú rozhodovaciu prekážku.

27. V súvislosti s uvedeným kasačný súd musí zdôrazniť, že v aplikačnom postupe krajského súdu pri rozhodovaní o merite sporu zistil nedostatky právneho posúdenia spočívajúce v aplikácii nesprávneho

právneho predpisu.

28. V súvislosti so situáciou, kedy dochádza k tzv. prezaisteniu cudzinca kasačný súd poukazuje na potrebu vydania príkazu na prepustenie a súčasne fakticky prepustiť takúto osobu zo zadržania. Inak nastáva situácia, kedy po vydaní druhého rozhodnutia o zaistení je dotknutá osoba v zaistení na základe viacerých zákonných dôvodov, t. j. v danom prípade na účel zabezpečenia prípravy alebo výkonu jeho prevozu podľa osobitného predpisu, ak existuje značné riziko jeho úteku (§ 88 ods. 1 písm. c/ zák. č. 404/2011 Z.z.) a zároveň ako žiadateľ o udelenie azylu na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko jeho úteku (§ 88a ods. 1 písm. b/ zák. č. 404/2011 Z.z.).

29. Napokon kasačný súd poukazuje aj na svoju ustálenú rozhodovaciu prax pokiaľ ide o otázku zaistenia žiadateľa o azyl, vyjadrenú napr. v rozsudkoch pod sp. zn. 1SZa/6/2013 zo dňa 24. septembra 2013, 1SZa/14/2016 zo dňa 14. júla 2016, 10SZak/13/2016 zo dňa 10. októbra 2016. Vo vyššie citovaných veciach kasačný súd opakovane dospel k záveru o tom, že v prípade potreby zaistenia žiadateľa o azyl na území Slovenskej republiky je možné aplikovať dôvody uvedené podľa § 88a zák. č. 404/2011 Z.z. Žiadateľ o udelenie azylu nemôže byť zaistený z dôvodov podľa § 88 zák. č. 404/2011 Z.z. Teda v prípade podania žiadosti o udelenie azylu dôvody pre pôvodné zaistenie tak automaticky pominuli. Takejto situácii potom zodpovedá aj postup policajného útvaru, ktorý toto pôvodné zaistenie fakticky (prepustením) ale aj formálne (vydaním rozhodnutia o prepustení) ukončí a v prípade potreby rozhodne o zaistení § 88a zák. č. 404/2011 Z.z.

30. Kasačný súd považoval za dôvodný aj sťažnostný bod týkajúci sa nesprávneho právneho posúdenia a zároveň odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu pokiaľ ide o preukázanie potreby zisťovania skutočností, na ktorých je založená žiadosť o udelenie azylu a ktoré by nebolo možné bez aplikácie inštitútu zaistenia zistiť. Vzhľadom na to, že žalovaný svoj postup pri zaistení sťažovateľa oprel o ustanovenie § 88a ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z., bolo potrebné sa v odôvodnení rozhodnutia zaoberať preukázaním splnenia podmienok vyplývajúcich z citovaného ustanovenia.

31. Z obsahu citovaného ustanovenia je zrejmé, že účelom zaistenia v zmysle citovaného ustanovenia je zistenie skutočností, na ktorých je založená žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať. V rozpore s uvedeným však vyznieva konštatovanie žalovaného v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia (č. l. 12 súdneho spisu) o tom, že "počas lehoty 60 dní od začatia konania o udelení azylu stále trvá účelnosť zaistenia vzhľadom na to, že je tu existencia reálneho predpokladu, že bude možné realizovať výkon odovzdania v rámci maximálnej zákonnej lehoty zaistenia", čo vzhľadom na to, že takýto dôvod nepredstavuje samostatný účel zaistenia žiadateľa o azyl v zmysle § 88a zák. č. 404/2011 Z.z., nepochybne vyvoláva pochybnosti o dostatočnom ustálení si predmetu konania zo strany správneho orgánu. Zmätočne zároveň vo vzťahu k aplikovanému ustanoveniu pôsobia aj vyjadrenia o snahe pozdržať, resp. zmarit výkon odovzdania. Takéto pochybenie v spojení s neprehľadnosťou kontextu rozhodnutia z hľadiska relevantnosti použitej argumentácie citovaním právnych dokumentov bez naznačenia priamej súvislosti k použitým zákonným dôvodom zaistenia a chronológii prípadu vykazuje znaky zmätočnosti, a tým nepreskúmateľnosti rozhodnutia, čo nemalo ujsť pozornosti krajského súdu.

32. Následne závery krajského súdu o tom, že „žalovaný v zmysle § 88a ods. 1 písm. b) ZoPC zaistil žalobcu na základe skutočností, že je žiadateľom o udelenie azylu prvotne na území Bulharska, a to za účelom jeho prevozu podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č.604/2013 z 26.06.2013“ (bod č. 70 napadnutého rozsudku), „účelnosť zaistenia spočíva v riadnom a bezproblémovom prípadnom odovzdaní účastníka konania v zmysle Nariadenia Rady (ES) č. 604/2013“ (bod č. 81 napadnutého rozsudku) resp. „držanie žalobcu v zaistení aj za účelom prípadného výkonu Dublinského transferu nie je v rozpore s článkom 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru“ (bod č. 85 napadnutého rozsudku) vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko vyššie citované závery krajského súdu nesvedčia o účelnosti zaistenia sťažovateľa podľa § 88a ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z.

33. Vzhľadom na aplikáciu vyššie citovaného ustanovenia, v záujme presvedčivosti preskúmaného rozhodnutia v jeho odôvodnení nemala absentovať zmienka o takých skutočnostiach, ktoré by naplnenie citovaného zákonného účelu zaistenia dostatočne zrozumiteľne odôvodňovali, napríklad na základe čoho vyvstala potreba zisťovania skutočností týkajúcich sa jeho žiadosti o azyl, prípadne na aké skutočnosti malo byť zisťovanie vykonané, resp. aké úkony si takéto zisťovanie ešte vyžiada, najmä ak je zrejmé, že navrhovateľ po tom, čo požiadal o azyl, už dňa 06.03.2017 absolvoval v azylovom konaní vstupný pohovor.

34. Z obsahu citovaného zákonného ustanovenia § 88a ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z. okrem iného vyplýva, že žiadateľa o udelenie azylu možno zaistiť, ak na dosiahnutie účelu nie je možné využiť iné menej závažné prostriedky. Okrem toho, že rozhodnutie odporcu neobsahuje presvedčivé zdôvodnenie potreby zisťovania akýchkoľvek ďalších skutočností okrem tých, na ktoré bol navrhovateľ už vypočutý pri vstupnom pohovore v azylovom konaní dňa 06.03.2017, z preskúmaného rozhodnutia nevyplýva, na základe čoho ustálil nemožnosť využitia menej závažných opatrení, v rámci ktorých by v prípade navrhovateľa ako žiadateľa o azyl prichádzalo do úvahy v zmysle zákona o pobyte cudzincov [§ 23 ods. 3 písm. c), resp. § 23a ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z.] zdržiavanie sa v azylovom zariadení bez možnosti udelenia priepustky, čím sa správny orgán nezaoberal, resp. z odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia okrem vyjadrenia o tom, že by sťažovateľ nemal využiť štátne orgány, aby mu zabezpečili ubytovanie vo svojich zariadeniach a na náklady štátu, viac nevyplývalo. Vyššie uvedenými skutočnosťami sa pritom zaoberal kasačný súd v predchádzajúcich rozsudkoch, napr. 1Sža/5/2015 zo dňa 06.02.2015.,

Podľa § 88a ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z. policajt je oprávnený zaistiť žiadateľa o udelenie azylu, ak na dosiahnutie účelu zaistenia nie je možné využiť iné menej závažné prostriedky na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko jeho úteku.

Podľa § 89 ods. 3 zák. č. 404/2011 Z.z. policajný útvar môže uložiť povinnosť podľa odseku 1 len vtedy, ak štátny príslušník tretej krajiny preukáže zabezpečenie ubytovania počas trvania tejto povinnosti a finančné zabezpečenie pobytu vo výške podľa § 6; to neplatí, ak ide o žiadateľa o azyl. O uložení povinnosti podľa odseku 1 môže policajný útvar rozhodnúť aj počas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny. Proti rozhodnutiu o uložení povinnosti podľa odseku 1 sa nemožno odvolať.

35. Zároveň žalovaný svojím výkladom ustanovenia § 89 ods. 3 zák. č. 404/2011 Z.z. dospel k nesprávnym záverom pokiaľ uviedol, že sťažovateľ nesplnil podmienku podľa tohto ustanovenia (veta za bodkočiarkou „to neplatí, ak ide o žiadateľa o azyl“). V kontexte s ďalšími relevantnými ustanoveniami sa javí byť vhodnejším práve výklad, podľa ktorého aplikácia menej závažných prostriedkov u žiadateľa o azyl nie je limitovaná preukázaním zabezpečenia ubytovania počas trvania tejto povinnosti (alternatívy k zaisteniu) a finančné zabezpečenie pobytu vo výške podľa § 6 zo strany žiadateľa, nakoľko u tohto prichádza do úvahy aj zdržiavanie sa v azylovom zariadení bez možnosti udelenia priepustky.

36. Navyše, aj napriek legislatívnemu výrazu, naznačujúcemu možnosť policajného útvaru využiť menej závažné prostriedky, za aplikácie čl. 28 ods. Nariadenia Dublin III, podľa ktorého „ak existuje značné riziko úteku, členské štáty môžu dotknutú osobu zaistiť na účely zabezpečenia konania o odovzdaní v súlade s týmto nariadením, a to na základe individuálneho posúdenia a len vtedy, ak je zaistenie primeraným opatrením a nie je možné účinne uplatniť iné, miernejšie alternatívne donucovacie opatrenia“ je možné žiadateľa o azyl zaistiť jedine ak sú na to splnené zákonom ako aj vyššie citovaným nariadením stanovené podmienky a zároveň nie je možné uplatniť miernejšie prostriedky.

37. Napokon krajský súd dospel k nesprávnym záverom aj čo sa týka otázky rozsahu súdneho prieskumu rozhodnutí správnych orgánov vo veciach zaistenia podľa štvrtej hlavy tretej časti S.s.p. V bode č. 86 napadnutého rozsudku uviedol: „Z pohľadu uplatnených námietok žalobcu, ktoré určujú rozsah súdneho prieskumu rozhodnutia správneho orgánu nezistil súd žiadne pochybenie v postupe žalovaného...“.

Podľa § 206 ods. 3 S.s.p. Správny súd posudzuje správnu žalobu neformálne a nie je pri svojom rozhodovaní viazaný žalobnými bodmi.

38. V zmysle tejto (novej) právnej úpravy správny súd môže preskúmať rozhodnutie správneho orgánu vo veciach zaistenia aj neformálne bez ohľadu na uplatnené dôvody. Ak teda pri prieskume rozhodnutia správny súd zistí aj štátnym príslušníkom tretej krajiny neuplatnený dôvod nezákonnosti rozhodnutia o zaistení, bude oprávnený a povinný žalobe vyhovieť.

V.

39. Kasačný súd konštatuje, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil a zároveň sa odchýlil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, čím naplnil dôvod podanej kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. g) a h) S.s.p. Nakoľko samotné preskúmané rozhodnutie trpí vadami, ktoré ho činia nezákonným, kasačný súd nezrušil napadnutý rozsudok, ale považoval za potrebné rozhodnúť v zmysle § 462 ods. 2 v spojení s § 457 ods. 1 S.s.p. tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku.

40. Podľa § 462 ods. 2 S.s.p. platí, že ak kasačný súd dospeje k záveru, že napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy nie je v súlade so zákonom, a krajský súd žalobu zamietol, môže rozhodnutie krajského súdu zmeniť tak, že zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vec mu vráti na ďalšie konanie.

41. Aj napriek zrušeniu preskúmaného rozhodnutia, odkazujúc na vyjadrenie žalovaného ku kasačnej sťažnosti č. PPZ-HCP-BA9-17-090/2017-AV zo dňa 14.08.2017 (č.l. 112), v ktorom tento oznámil, že sťažovateľ bol dňa 19.04.2017 prepustený zo zaistenia z dôvodu, že zanikol účel zaistenia podľa ustanovenia § 90 ods. 2 písm. b) bod 1 zák. č. 404/2011 Z.z., z dôvodu neúčelnosti kasačný súd nerozhodol o jeho bezodkladnom prepustení zo zaistenia.

42. O nároku na náhradu trov konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 S.s.p. tak, že sťažovateľovi, ako úspešnému účastníkovi konania o kasačnej sťažnosti, trovy tohto konania priznal. V zmysle § 175 ods. 2 S.s.p. v spojení s dôvodovou správou k § 467 S.s.p. (teleologický výklad) o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením krajského súdu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok n i e j e prípustný.